

men det Latin, man lærer i vore Skoler, er ikke noget Old-Latin, det er tværtimod et Sprog, der er i høi Grad uddannet igjennem Aarhundreder ved en stor Litteratur. Det er altsaa slet ikke noget Oldsprog i den Forstand, hvori Oldnordisk er det, og dette maa jeg bede det ærede Medlem for Ribe Amts Ade Balgfreds (Termansen) vel erindre. Man kan ikke substituere det One for det Andet, fordi Forstavelsen „Old“ kan sættes foran begge Dele; det er en komplet Misforstaaelse. Det latinske Sprog, man lærer i Skolerne, er et igjennem Aarhundreder af Nordens Herrer i en rig Litteratur uddannet Sprog, men det er ikke det Latin, der blev talt paa den fabelagtige Romuli og Numa Pompilii Tider, endfige det, som Vneas lærte af sin Kone, da han kom til Italien. Der gik en Klage, som virkelig var vemodig, gjennem det ærede Medlems Foredrag, idet han sagde: Lad os faa national Poesi. I maa ikke drifke af de udenlandske Digtere, men søg dem her i Landet. Ja, deri har det ærede Medlem fuldstændig Ret; men jeg vil dog spørge: Have vi ikke national Poesi? Jeg vil spørge, om Christian Winther ikke er en national Digter? Vi have ogsaa andre Digtere, og gennemgaar man dem, vil man finde, at vi sandelig have national Poesi hos mangfoldige af de ypperste. Under alle Omstændigheder maa jeg bemærke, at oldnordisk Poesi sandelig ikke skal hjælpe til at opfriske og forynge den nationale Poesi. Lad os gennemgaa de oldnordiske Digte, der findes. Jeg taler ikke her om den atmenogthiske Siendom „Edda,“ om hvilken vi vel for en væsentlig Del Alle vide, hvad den beskriver: men lad os tage de andre Digte, lad os tage de berømteste Skjalde og se, hvad det er, de have digtet. Kan man lære Børn i Skolerne det, som de lærde, de, der studere Sproget, have den allerstørste Banffelighed ved at forstaa, saaledes at de maa udgive særegne Bøger med Nøgler dertil, hvilke endda blive omtvistede? Jeg har hørt en Mand som Konrad Gislaason — jeg tør vel nævne ham her — sige, at der var kun een Mand paa Island, nemlig gamle Giggilsson, der var istand til at læse dem. Bilde de Herrer lade Børn læse disse Digte, skulde

det slet ikke undre mig, om de ingenfinde havde set et af dem. Der er dernæst endnu en Misforstaaelse, som jeg ogsaa maatte tale imod ved 2den Behandling, og som er en sørgelig, ja, næsten syndig Misforstaaelse af det danske Folkeliv. Vi ere ganske vist i Ulykke og have lidt store Tab ved overmægtige Fjenders Behandling, hvem negter det, men jeg paaistaar, at der ikke har været nogen Tid, hvori det danske Folk har været friere og tappere, end det har vist sig i de Krige, vi sidst have ført. Jeg kjender ogsaa Noget til mit Fædrelands Historie; jeg vil gennemgaa den med dem, og jeg vil da bede dem sige mig, naar der har været en Tid, da Folket var friere i Danmark? Er det maasse gaaet tilbage i Oplysning? Vare de Folk, der kæmpede ved Fredericia og Sidsted ikke ligesaa tappere som Nogen? Vis mig, hvem der har været tappere i Fortiden. Disse Folk have i alt Fald været mange Gange tappere end de, der i Fortiden have løbet for Fjenden. Det er en Misforstaaelse at se vor Tid i en saa mørk Belysning og Fortiden i et gyldent Skjær. Der har ikke været en saadan gylden Tid. Paastanden derom falder for den letteste Kritik. Naar de Herrer ville søge i Romaner, kunne de finde, at der kan stables noget saadant Glimrende op som en Ridder Tid, men man skulde faa den at se her i Virkeligheden. Herre Jesus! Man skulde blot se her i det danske Folkeliv, hvorledes de vilde bære sig ad, og vi skulde da høre et Spektakel; det vilde være en anden Historie, og der vilde da komme en anden Dom om al denne Herlighed. I den Tid, der er forløben, siden Bonden var Træl og blev Liv egen til vore Dage, er der gjort Fremskridt i vort Folks Historie, som ere vidunderlige. Med denne Misforstaaelse stod det i Forbindelse, at det ærede Medlem klagede over, at der var Ingen, som vilde udføre det Forslag; han talte for. Han sagde: Sagen er i sig selv rigtig; men der er Ingen, som vil udføre den i Virkeligheden; men dette, siger jeg, er det bedste Bevis for, at den er urigtig, thi dersom den virkelig var gaaet saaledes op for Folket, at den var bleven dets Siendom, vilde der